

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЦЕНТР НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ІНІЦІАТИВ”

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “МОЛОДІЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЧИНАЮЧИХ ЛІДЕРІВ”

ЛЮДИНА, ПРАВО, ДЕРЖАВА: ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВИМІРИ

ЗВІРНИК НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 ТРАВНЯ 2026 РОКУ

М. ВІННИЦЯ

УДК 34:316.6:342.7

л54 Людина, право, держава: правові та соціально-психологічні виміри: зб. матеріалів наук. практ. конф. (м. Вінниця, 15 травня. 2026 р.): Громадська Організація «Центр Науково-Дослідних Ініціатив., Вінниця: «ГО ЦНДІ» 2026.

Збірник містить наукові розробки науковців, представників практичних підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, присвячені дослідженню теоретичних і прикладних аспектів розвитку взаємодії органів публічної влади та правоохоронних органів

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія матеріалів круглого столу безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Громадської організації «Центр Наукового-Дослідних Ініціатив» у розділі «Архів наукових заходів», сторінка «Збірники наукових заходів» <https://gocsri.com/index.php/index/uk/index>

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії

Зінченко Людмила Петрівна - засновник Громадської організації «*Центр Науково-Дослідних Ініціатив*»

Заступник голови редакційної колегії

Байцур Катерина Юріївна - співзасновник Громадської організації «*Центр Науково-Дослідних Ініціатив*»

Члени редакційної колегії:

Василенко Віктор Михайлович- перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Музичук Олександр Миколайович- проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор

Невядовський Владислав Олегович - учений секретар секретаріату Вченої ради, доктор юридичних наук, доцент

Іванцов Володимир Олександрович - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративної діяльності

Чишко Катерина Олександрівна - кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів

Статівка Олена Олександрівна – завідувач кафедри мовної підготовки, кандидат педагогічних наук, доцент

Ляска Оксана Петрівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки

Тур Кіра В'ячеславівна

здобувач вищої освіти 2 курсу ФПФОДР НПУ

Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Чепурко Вадим Миколайович

викладач кафедри

Криміналістики та домедичної підготовки Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛІСТИЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ

Криміналістична діагностика та ідентифікація є важливими складовими криміналістичної науки, які відіграють ключову роль у процесі розслідування кримінальних правопорушень та встановлення об'єктивної істини у кримінальному провадженні. У сучасних умовах розвитку криміналістики ці напрями наукового пізнання спрямовані на дослідження слідів злочинної діяльності, встановлення зв'язку між об'єктами, подіями та особами, а також на отримання доказової інформації, що має значення для кримінального провадження. Криміналістична діагностика та ідентифікація тісно пов'язані з процесом доказування, який регулюється положеннями Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), зокрема статтями 84-99, що визначають поняття доказів, джерела доказів та порядок їх дослідження [1].

Криміналістична ідентифікація у науковій літературі розглядається як процес встановлення тотожності конкретного об'єкта за його відображеннями, слідами або іншими індивідуальними ознаками. Основною метою ідентифікації є встановлення того, чи належить певний слід конкретному об'єкту або особі. У

практиці досудового розслідування це може стосуватися, наприклад, встановлення особи за відбитками пальців, ідентифікації зброї за слідами на гільзах і кулях, встановлення транспортного засобу за слідами шин або ідентифікації документів за особливостями письма. Відповідно до статті 242 КПК України, проведення експертизи призначається у випадках, коли для встановлення обставин кримінального провадження необхідні спеціальні знання, зокрема у сфері криміналістичної техніки та ідентифікації [1]. Таким чином, результати ідентифікаційних досліджень можуть бути використані як доказ у кримінальному провадженні.

Важливою особливістю криміналістичної ідентифікації є її наукова обґрунтованість та використання індивідуальних ознак об'єктів. Кожен об'єкт матеріального світу має сукупність властивостей і характеристик, які можуть відображатися у слідах або інших матеріальних носіях інформації. Саме на основі цих ознак експерт встановлює тотожність або відмінність досліджуваних об'єктів. Наприклад, під час трасологічних досліджень аналізуються сліди взуття, інструментів або транспортних засобів, а у дактилоскопічних дослідженнях – папілярні узорі пальців рук, які мають унікальні індивідуальні характеристики. Такий підхід відповідає принципам доказування, закріпленим у статті 91 КПК України, відповідно до якої доказуванню підлягають обставини, що підтверджують або спростовують винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення [1].

Поряд із криміналістичною ідентифікацією важливе значення має криміналістична діагностика. На відміну від ідентифікації, яка спрямована на встановлення тотожності об'єкта, криміналістична діагностика полягає у встановленні стану, властивостей або механізму виникнення певного явища чи події. Іншими словами, діагностика дає можливість визначити характер події, умови її виникнення та механізм утворення слідів. Наприклад, під час дослідження місця події криміналістична діагностика може допомогти

встановити напрям руху особи, послідовність дій злочинця, механізм утворення слідів крові або спосіб проникнення до приміщення. Такі дослідження є важливими для формування слідчих версій та планування подальших слідчих (розшукових) дій [3, с. 377].

Законодавче регулювання застосування криміналістичних методів, зокрема діагностики та ідентифікації, здійснюється не лише положеннями КПК України, а й Законом України «Про судову експертизу». У цьому законі визначено правові, організаційні та методичні засади проведення судових експертиз, які є основною формою використання спеціальних знань у кримінальному провадженні [2]. Саме в межах експертних досліджень здійснюється більшість ідентифікаційних і діагностичних процедур, що дозволяє отримати об'єктивні науково обґрунтовані висновки щодо обставин справи. Практика застосування криміналістичної діагностики та ідентифікації свідчить про їх значну ефективність у боротьбі зі злочинністю. Сучасні технології, зокрема використання автоматизованих дактилоскопічних систем, ДНК-аналізу, цифрових баз даних та програмного забезпечення для аналізу слідів, значно підвищують точність встановлення особи злочинця та реконструкції механізму події. Це відповідає вимогам сучасного кримінального процесу щодо повного, всебічного та неупередженого дослідження обставин кримінального правопорушення [4, с. 182].

Отже, криміналістична діагностика та ідентифікація є важливими інструментами криміналістики, що забезпечують встановлення об'єктивних обставин кримінального правопорушення шляхом дослідження матеріальних слідів та інших джерел доказової інформації. Їх застосування базується на наукових методах і тісно пов'язане з процесуальними нормами кримінального процесуального законодавства України. Використання цих методів сприяє підвищенню ефективності досудового розслідування, забезпечує обґрунтованість доказів і сприяє реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
3. Журавель В.А. Криміналістична діагностика: поняття, значення та сфера реалізації. Вісник Національної академії правових наук України 28, № 1. 2021. С. 371-388.
4. Крижановський А. С., Т. І. Гладинюк. Криміналістична діагностика як метод пізнання прихованих обставин злочину. Аналітично-порівняльне правознавство 3.6. 2025. С. 181-187.